

STRANICA 1. OD 3

UJEDINJENI NARODI

UOBIČAJENO/PRIORITETNO/ŽURNO/NAJŽURNIJE
 OGRANIČENO NA UN/OGRANIČENO/POVJERLJIVO/ŠIFRIRANO/TAJNO

BROJ ODLAZNOG FAKSA:	DATUM: 10. LISTOPADA 1995. U 11:20
PRIMA: g. Gerard Fischer, šef Ureda za politička i humanitarna pitanja, sjedište UNCRO-a, Zagreb	ŠALJE: H. Al-Alfi, PHAC /skraćena nepoznata/ Sektor Jug /potpisano/
BR. FAKSA: VSAT 2106	FAKS: VSAT 153 6026
NA RUKE: SPCAO /skraćena nepoznata/, PRO /skraćena nepoznata/, SHAHRO /skraćena nepoznata/, (Ured za Politička i humanitarna Pitanja), Odjel za humanitarne krize	OZNAKA DOKUMENTA: SASTAVIO: HAA / jat /skraćena nepoznate/ NASLOV: ODOBRIO: POTPIS:
OBAVIJEST: OCOM /skraćena nepoznata/, OSRSG /Ured posebnog predstavnika Glavnog tajnika/, CUNCIVPOL /skraćena nepoznata/ /UNCRO, FC /zapovjednik snaga/ /UNCRO, IO /obavještajni časnik/ /UNCRO, ICFY /skraćena nepoznata/, SC /zapovjednik Sektora/, DSC /zamjenik zapovjednika sektora/, UNCIVPOL /civilna policija UN-a/ FAKS: (01) 170 199, VSAT 2854	
PREDMET: DJELOVANJE TIMOVA ZA PROVEDBU LJUDSKIH PRAVA	

PORUKA

U prilogu je izvješće gđe. Marije Terese Mauro iz Ureda za politička i humanitarna pitanja o njezinom posjetu dolini Zrmanje u općini Gračac 9. listopada 1995. Izvješće se tiče slučaja dvojice mještana tog sela koje je 29. rujna navodno ubila skupina muškaraca u odorama. Žrtve su: Milan MARCETIC /kao u originalu/ (rođen 1948.) i Dušan SUIZA (rođen 1927.). Povrh toga, izvješće uključuje i podatke prikupljene od rodbine žrtava i drugih seljana.

Želim Vas izvijestiti i o tome kako sam već zatražio sastanak s gradonačelnikom Knina koji će se održati u 13:00 sati danas poslije podne kako bi se razmotrila cjelokupna situacija na njegovom području odgovornosti, a posebice u svezi s istragom u predmetu Varivode. Zatražio sam i sastanak s generalom Čermakom koji je tentativno dogovoren za sutra, 11. listopada, u 11:00 sati, kako bih s njim raspravio gore navedene slučajeve. Istovremeno, zatražio sam od našeg područnog ureda u Zadru da dogovori hitan sastanak sa zadarskim županom ne bismo li razgovarali o cjelokupnoj situaciji u ovom Sektoru, te o nadzoru pritvorenika koji se iz njega odvođe. Do ovog časa zadarski župan još nije pristao na taj sastanak. Već više od dva mjeseca se želimo sastati sa njim, no on još nije odgovorio potvrdno. Štoviše, zatražio sam i sastanak s načelnikom policije u Zadru ne bismo li saznali što se zbiva s istragama u gore navedenim slučajevima, te kako bismo dobili pristup pritvorenicima.

/rukom dopisano/ Sa štovanjem,

/potpisano/

DJELOVANJE TIMA ZA PROVEDBU LJUDSKIH PRAVA (HRAT)

9. listopada 1995.

Jedan tim za provedbu ljudskih prava obišao je dolinu Zrmanje (općina Gračac). Taj HRAT poznaje područje jer je ranije pomogao preostalim stanovnicima (njih oko 25) u ishodovanju hrvatskih isprava.

Od nekih od tih stanovnika saznali smo kako je u petak, 29. rujna 1995., dvojicu muškaraca ubila skupina od (6) muškaraca u odorama.

Žrtve su: Milan Marcetic /kao u originalu/ (rođen 1948.) i Dušan Suiza (rođen 1927.).

Prema tvrdnjama seljana koji su vidjeli tijela, Milan Marcetic je ustrijeljen, budući su mu na prsima bile vidljive četiri rupe od metaka. I Dušan Suiza je vjerojatno ustrijeljen, premda je tijelo pronađeno tek 2. listopada u podrumu jedne napuštene kuće. Prema tvrdnjama svjedoka, Dušanovo tijelo je pocrnjelo, a prsa su mu bila posve prekrivena krvlju. Mogla se vidjeti i krvava mrlja na čelu, no svjedoci nisu mogli jasno potvrditi je li bio ustrijeljen.

Na licu mjesta razgovarali smo s gđom Smiljkom Marcetic (rođenom 1918), Milanovom majkom, koja je praktički vidjela počinitelje. Prema gđi Marcetic, oko 16:00 sati su tri naoružana muškarca u odorama upala su u njenu kuću i izvukla njenog sina van nakon što su tražili da im pokaže svoje hrvatske isprave (Milan je posjedovao hrvatsku osobnu iskaznicu). Desetak minuta kasnije začulo se nekoliko hitaca s udaljenosti od oko 200 metara od kuće. Jedan je susjed pošao u smjeru odakle se čuo zvuk oružja i našao Milana mrtvog.

Oko 17:00 sati Dušan Suiza razgovarao je s nekim od svojih susjeda u jednoj od kuća. Kuću je napustio oko 17:15 sati. Istovremeno su isti ljudi koji su nekoliko minuta ranije razgovarali s njime čuli nekoliko pucnjeva iz smjera sjevera. Nekoliko minuta kasnije šest muškaraca u odorama stigli su na mjesto odakle je Dušan upravo bio otišao. Ti su muškarci zatražili od prisutnih da im pokažu svoje hrvatske isprave. Na sreću, među seljanima našla su se i dvojica njihovih rođaka iz Rijeke, a jedan od njih imao je iskaznicu HV-a. Navodno iz tog razloga ti muškarci u odorama nisu nikoga drugog ubili. Napustili su kuću rekavši: "Ovog ste puta imali sreće, ali ne govorite nikome o nama."

Hrvatska je policija na mjesto zločina došla u subotu, 30. rujna. Navodno su Milanovo i Dušanovo tijelo odvezeni u Zadar na obdukciju. Tijela su vraćena u Zrmanju i sahranjena na groblju u dolini.

Nekoliko dana nakon tog događaja, hrvatska je policija odvezla dvojicu seljana ne bi li pomogli pri identifikaciji trojice osumnjičenika koji su trenutno u Zadru u pritvoru.

Ta su nam dva svjedoka rekla kako nisu mogli identificirati zločince među ta tri zadarska pritvorenika. No, naglasili su kako ne bi identificirali počinitelje čak i da su mogli, jer se boje odmazde.

Na licu mjesta susreli smo četvoricu protuterorističkih policajca iz Zadra. Prema iskazu jednoga od njih, od 30. rujna im je zapovijedeno da 24 sata dnevno ophode to područje. I hrvatska civilna policija dobila je isti naputak, pa smo na jednu ophodnju naišli u dolini.

ZAKLJUČCI:

Prema iskazu seljana, počinitelji su mogli ubiti i više osoba da se tamo nije zatekao rođak jednoga od njih, koji je vojnik HV-a.

Većina stanovnika potencijalni su očevici, te zbog toga hrvatska policija mora ophoditi to područje. Opcija koju valja ozbiljno uzeti u obzir mogla bi biti uspostavljanje trajne hrvatske policijske postaje u dolini.